

Újabb beruházás az oktatásba

Épül a jeddi új óvoda

Zajlanak az alapozási munkálatok, de jövő szeptemberben már teljesen új épület fogadná a gyerekeket

Fotó: Gligor Róbert László

Közel egy hónapja elkezdődtek a munkálatok a jeddi óvoda bővítését és korszerűsítését célzó projekt keretében.

Gligor Róbert László

Beindultak a munkálatok egy hosszú, majdnem másfél éves közbeszerzési eljárást követően –

ertesültünk *Bányai István* polgármestertől, aki sietett is megjegyezni, hogy a közbeszerzési eljárás még nem ért véget, egyelőre csupán az építkezési fázisra írták alá a szerződést a kivitelezővel. Egy hónapja kapta meg a cég a munkálatok elkezdéséhez szükséges polgármesteri rendelkezést, így három hete dol-

goznak rajta, addig a kisgyerekeket beköltöztették az általános iskolába.

A jelenlegi épület viszonylag régi, három tanterem, egy-egy előszoba és illemhely volt benne, de a beruházás során a jelenleg 108 négyzetméter alapterületű ingatlant korszerűsítik és 250 négyzetméterre bővítik.

Másfél millióból gazdálkodhatnak

A munkálatok után az épületben a tantermeken kívül helyet kap két öltöző (a gyerekeknek és a személynak), orvosi rendelő és a hozzá tartozó elkülönítő, továbbá egy mosó-szárító helyiség, egy-egy illemhely a gyerekeknek

(Folytatás a 2. oldalon)

Arany János ma

Igen szép számú közönség látogatott el a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Kistermében megrendezett beszélgető- és felolvasóestére, amelyen az est házigazdája, a Kalligram Kiadó vezetője, Mészáros Sándor üdvözölte a közönséget és a meghívott költőket...

3.

Színek és fények által megrajzolt gyökereink

Simion Hegyi Margit Gyökerek címet viselő kiállítása színpompás képzőművészeti élményt nyújt a novemberi havazásban mindenkinek, aki még megnézi, hisz december elejéig hosszabbították meg a tárlatot a marosvásárhelyi evangélikus-lutheránus gyülekezet Toplița utcai tanácstermében.

4.

„Ezt nem lehet megrendezni, csak vallomások partneri viszonyban színre állítani”

A Heddában egy olyan északi kisváros közössége jelenik meg, ahol az élet sátnya, és ingerszegény berögződések alapján működik. Ebből látszólag kiviláglik egy ember, Hedda Gabler, aki egy tábornok apa által meghatározott autoriter rendszerből érkezik.

5.

A blues története magyar szerzőtől, csaknem hatszáz oldalon

A blues története a kezdetektől napjainkig címmel csaknem hatszáz oldalas, fotókkal gazdagon illusztrált kötet jelent meg a Kossuth Kiadónál.

6.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plastik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

STÁTUSSZIMBÓLUM

ALUZNÉZET

Horváth Szekeres István karikatúrája

NOVEMBER

25., szombat
A Nap kel
7 óra 37 perckor,
lenyugszik
16 óra 40 perckor.
Az év 329. napja,
hátravan 36 nap.

Isten éltesse!

Ma KATALIN,
holnap VIRÁG napja.
VIRÁG: régi magyar személy-
név felújítása a Flóra név magya-
rítására.

✳ ✳ ✳

IDŐJÁRÁS

Felhőtávonulások,
borús idő

Hőmérséklet:
max. 11 °C
min. 1 °C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2017. november 24.

1 EUR	4,6536
1 USD	3,9215
100 HUF	1,4912
1 g ARANY	162,5645

Ifjú képzőművészek közös kiállítása

November 26-án, vasárnap, a kövesdombi unitárius templom Bözödi György termében az istentisztelet után, déli 12 órától négy ifjú művész közös kiállítása nyílik meg. Kilyén Eszter, Fazakas Júlia, Bölöni Dorottya és Kopacz László festményei az erdőcsinádi ifjúsági képzőművészeti táborban készültek. A kiállítás az elkövetkező hetekben, az adventi időszakban megtekinthető hétköznapokon és szombaton de. 9-13 óra között, valamint vasárnaponként a 11 órától kezdődő istentiszteletek előtt és után.

Folytatják Sütő András szülőházának felújítását

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület 2017-ben is folytatta a pusztakamarási Sütő András szülői ház és udvarának, melléképületeinek felújítását. Ebben az évben sikerült rendbe tenni a kerítést, illetve elkészültek az udvarra vezető, igencsak omladozó állapotban levő bejárati hidak. Ugyanakkor folytatódott az udvaron a járda építése. A néhány éve tartó felújítási, állagmegóvási és modernizálási folyamatok még tartanak, de a Sütő-ház és környezete egyre vendégváróbb, méltó a

A projekt összértéke 1.493.241,20 lej, ebből 1.209.129,48 lej európai támogatás, valamint az önrészt jelentő 284.111,72 lej nem támogatott költség.

Minőséget ígérnek

Jedd gyorsan kiépülő, bővülő község, ezért fontos, hogy egy fejlett községben legyen egy jó óvoda, amely akár napközivé is alakítható. Hogy erre igény van és lenne, az is mutatja, hogy sok szülő beviszi a gyermekét marosvásárhelyi tanintézménybe, de ha Jeddén is lesz egy tágas, jól felszerelt, szép udvarral, játszótérrel rendelkező óvoda, már nem lesz érdemes ingáztatni a kicsiket – részletezte Bányai István, megjegyezve, lesz gondja arra, hogy a kivitelező minőségi munkát végezzen, összességében az óvodai csoportok megteljenek, illetve hogy minőségi oktatást kapjanak itt a gyerekek. Egyelőre magyar tannyelvű csoportok vannak (ide járnak a romák is), s bár egyelőre még nem került szóba, de előbb-utóbb román csoport beindítására is igény lehet majd.

zarándokhelyé válásra. Az ideai munkálatok különlegessége, hogy a kerítés felújításakor előkerült egy idő-kapszula, mely annak építési idejét és az abban segédkező személyek nevét tartalmazza. Ez jelenleg az emlékház kiállítási anyagát gazdagítja. Újabb idő-kapszula egyelőre nem került elhelyezésre, de az EMKE nem zárja ki ennek lehetőségét a munkálatok teljes bevégezésékor.

EMKE Országos Elnökség

Disputa a mesterséges intelligencia veszélyeiről

Az eredmény nem maradt el

Dr. Tamási Zsolt, a klub koordinátora

November 18-19-én Pécsen került megrendezésre a XXXVI. Országos Disputa Vetélkedő a Pécsi Tudományegyetem és az Anyanyelvpolók Szövetsége támogatásával. A vetélkedőn a disputázást a budapesti, pécsi, debreceni és kecskeméti klubok mellett hagyományosan Erdélyből a marosvásárhelyi vitaklub képviselte. A résztvevők közül még a 7-es iskolában kezdte el a vitaversenyt Bóni Zsuzsanna és Szabó Judit Blanka, akik a későbbiekben mint a Bolyai Farkas Elméleti Líceum és a Református Kollégium diákjai részt vettek a vetélkedőkön, s most, középiskolai tanulmányaik után, a balatoni nyári disputatáborban szerzett bírói képesítés birtokában már versenybíróként voltak jelen. Velük felnőtt az első olyan disputa generáció, amely már nem versenyzőként, hanem bíróként képviseli az erdélyi disputázást.

A versenyzők közül Vágási Zsolt, aki ugyancsak a 7-es iskolában kapcsolódott a vitakörhöz, most bolyais XI-es diákként újra részt vett a vetélkedőn. Ugyancsak 7-es iskolásként kezdte a disputát Jitianu Rosemarie, aki mint a Római Katolikus Teológiai Líceum diákja folyamatosan részt vett a versenyeken. A Római Katolikus Teológiai Líceumban az iskola indulásától több diák is belépett a vitaklubba, közülük a pécsi döntőre a hetedik osztályból Cseh Boróka, György Kata, Nagy Anita, Nagy Kincső, Tamási András és Tekse Krisztina regisztrált. A nyolcadikosok közül Jitianu Rosemarie mellett Kiss Zoltán és Lázár Balázs jelentkezett. A tizedikes római katolikus teológiai osztályban tanuló Nagy Lóránd, együtt a Bolyai Farkas Elméleti Líceum tizedikes diákjaival, Holbach István Károllyal és Mózsa Attilával, első alkalommal vett részt a vetélkedőn, egy csapatban a disputázáshoz visszatérő Vágási Zsolttal.

A vetélkedőre jelentkezett négy csapat (*Anonymus*: György Kata, Nagy Kincső, Tamási András; *Abocsok*: Cseh Boróka, Nagy Anita, Tekse Krisztina; *Uchihák*: Jitianu Rosemarie, Kiss Zoltán, Lázár Balázs; *Ketésfélperc*: Holbach István Károly, Mózsa Attila, Nagy Lóránd, Vágási Zsolt) részvételét a vetélkedőn újra a Communitas Alapítvány támogatta anyagilag, főtámogatóként. A csapatokat egy év kényszerszünet után újra elkísérhettem mint felkészítő tanár Körtesi Sándorral együtt, aki több éve szintén elkíséri a versenyzőket, s az elmúlt évben magára vállalta a kiutazások megszervezését is.

A hétvégi döntő tételmondata (*A mesterséges intelligencia veszélyeztet az emberi egzisztenciát*) komoly kihívást jelentett a készüléskor, hiszen a disputa technikai szabályai mellett nagyon alapos elméleti ismereteket is igényelt mind a mesterséges intelligencia, mind az emberi egzisztencia értelmezése terén. A mesterséges intelligencia világába a készüléskor alatt dr. Dávid László, a Sapientia EMTE professzora és rektora vezette be a diákokat, több órán át ismertette a különbségeket a robotok, számítógépek, illetve a tanulásra és az emberihez hasonló döntéshozatalra képes mesterséges intelligenciák között.

A vetélkedő elődöntőiben a hetedik Abocsok és az Anonymus csapat az idén a második korosztályba (VII–IX. osztály) lépve, a korosztály legkisebb diákjaiként mérte össze felkészültségét a résztvevőkkel, együtt a korosztály középmozonyához tartozó nyolcadikos Uchihák csapatával. Az Anonymus és az Uchihák csapata a három fordulóból két-két győzelmet szerzett, amelynek eredményeként az Uchihák csapata a dobogós harmadik helyen végzett, az Anonymus pedig negyedik helyezést ért el. A csapateredmények mellett az egyéni teljesítményben is sikerült György Katának megszerezni a harmadik díjat. A harmadik korosztályban (X–XII. osz-

mereteket is igényelt mind a mesterséges intelligencia, mind az emberi egzisztencia értelmezése terén. A mesterséges intelligencia világába a készüléskor alatt dr. Dávid László, a Sapientia EMTE professzora és rektora vezette be a diákokat, több órán át ismertette a különbségeket a robotok, számítógépek, illetve a tanulásra és az emberihez hasonló döntéshozatalra képes mesterséges intelligenciák között.

tály) a teljesen kezdő tizedikes diákok és a hosszabb szünet után újra disputázó Vágási Zsolt a komoly disputás múlttal rendelkező csapatokkal szemben kétszer állító, s egyszer tagadó szerepkörből, rotációsán változó összetétel mellett vitázva ismerkedett élesben, az itthoni készüléskor után, a verseny kihívásaival. Az elődöntőkön szerzett tapasztalataik lehetővé tették, hogy minden forduló után egyre jobb eredményeket érjenek el. A csapat az első fordulóban 57, a másodikban 69, a harmadik fordulóban már 72 pontot szerzett az egyéni teljesítményekkel, ami egy kezdő csapat részéről nagyon biztató eredmény.

A pécsi dobogós helyek megszerzése mellett a marosvásárhelyi disputa számára a kezdők tapasztalatszerzése, a gyakorlott disputások eredményei, a már bíróként részt vevő egykori disputások kitartása biztató előjel arra, hogy a már többéves eredményes versenyvitázás folytatásaként a tavaszi, debreceni fordulóra minden korosztályban képviselve, újra méltón képviselheti a marosvásárhelyi klub az erdélyi disputázást.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Iszlai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasag.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasag.ro **E-mail:** nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

6423578000052

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

NÉPÚJSÁG-MELLÉKLET

SZERKESZTETTE:
KAÁLI NAGY BOTOND

1308. sz., 2017. november 25.

Karácsonyi Zsolt

Hamlet a túli tárlaton

*Nem lehetnek ennyire élők, csakis a holtak.
Például ez a harangozó.
Kormos lelkét mossa a télben.
Nézem arcában azt az életet, amit én
még át sose éltem.*

*Ezeregy kép van itt, de egyiken sem
látom a múltam. Mindazt, amit elfelejtettem,
amit csak hiába tanultam.
Nem látom már sehol azt a testeken átvonuló,
annyira ismerős rezgést, ami bárkinek
könnyűvé teszi
az álmodozást
meg a felejtést.*

*Emlékszem tehát mindenre, ami én
sose voltam. Értelmetlen ezért,
hogy a semmiből idáig
visszakapaszkodtam.*

*Egyáltalán, minek tárlatot nyitni ezen a sziklás,
túl kopár hegyen? Itt, ahol szólni se kell,
hogy bármi legyen.
Minden önmagától tárul ki, és megmutatja
magát, azt, hogy miért merevült ki,
mi zárta el
a mozgás
folyamát.*

*Ezen a túli tárlaton
nem látszik más, csak az, ami élet,
ami szó és tett szerint többé már úgysem
tapasztalható.*

*Itt van egy pompás, aranyozott keret. Teljesen üres,
de bent még hull a hó.*

Csóka Szilárd-Zsolt festménye

* Elhangzott az Arany János-esten

Fotó: Nagy Tibor

Arany János ma

Beszélgetés a legnagyobb „nem-költő költőről”

Kaáli Nagy Botond

„Minden szál hozzá vezetett, és minden szál tőle vezet, a magyar szellemi életnek ő a sugárzási központja”, valamint „Ő maga a magyar nyelv” – olvashattuk belépéskor a Szerb Antaltól és Kosztolányi Dezsőtől származó idézeteket a meghívottak asztala mögötti pannókon. Arany Jánosról vélekedett ekképpen a magyar irodalom két nagysága, arról az Aranyról, aki sokak szerint kezdet-és végpont is a magyar irodalomtörténetben. Idén Arany-émlékévet ünnepelünk, a költő születésének kétszázadik évfordulóját. Az alkalomról az idei, 23. Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár szervezői sem feledkeztek meg: az eseménysorozat szombatjának délutánján a neves meghívottak beszélgettek egymással a *Költők kerekasztala: Arany János ma* című rendezvényen.

Igen szép számú közönség látogatott el a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Kistermében megrendezett beszélgető- és felolvasóestire, amelyen az est házigazdája, a Kalligram Kiadó vezetője, *Mészáros Sándor* üdvözölte a közönséget és a meghívott költőket: *Demény Pétert, Fekete Vincét, Karácsonyi Zsoltot, Lackfi Jánost, László Noémit, Lovétei Lázár Lászlót és Markó Bélát.* – Kortárs szerzők

Arannyal kapcsolatos felolvasóestjén vagyunk, ami azért is fontos, mert rajtunk kívül Aranyt Európában nemigen értik meg – kortársai nem fordították, ma pedig már fordíthatatlan. Az a történet jutott eszembe, amikor Márai fantasztikusan megírta, hogy készül a halálra, közben olvas, és csupán három szerzője maradt: Horatius, Krúdy és Arany. Márai számára Arany János a nyelv és a költészet egyik nagysága volt, egész életén keresztül elkísérte. A vendégeinket pedig arra kértem, hogy osszák meg az Arany Jánosról alkotott véleményüket, és olvassák fel Arannyal kapcsolatos szövegeiket – mondta Mészáros Sándor.

– Sok mindent jelent számomra Arany, hiszen a fél életét ő is belső emigrációban töltötte – árulta el Demény Péter, a Látó szerkesztője. – Petőfi halála után egyedül maradt, egy olyan barát nélkül, akivel megértették egymást. Az egyedüllét, magány, szigorúság, csakúgy mint Márainál, nála is jelen van. Az Országos Széchényi Könyvtár készített egy Arany-kötetet 24Karát címmel, az abban közölt Epilóg című versemet olvasom fel.

– Vén kamaszként még mindig nem vagyok elég bölcs ahhoz, hogy Aranyt olvassak – tette hozzá László Noémi. – A Helikon szerkesztőjeként

(Folytatás a 4. oldalon)

Arany János ma

(Folytatás a 3. oldalról)

folyamatosan zaklattam a kollegáimat Arany-versekért, én azonban nem tudtam ilyet írni. Néhány versemben azonban mintha ott bujkálna Arany: az Édes Erdély, a Ne gondoljátok és a Töltemény című szerzeményekben, ezért ezeket olvasom föl.

– László Noémihez hasonló helyzetben vagyok, mert József Attilán alig jutottam túl – mondta Karácsonyi Zsolt. – Mint a Helikon főszerkesztője, többször is szóltam a kollegáimnak, hogy a kortársaink által szerzett Arany-verseket gyűjtsék be, de én magam sem írtam ilyen jellegű verseket. Elgondolkodtatott, hogy Arany nemcsak modern és aktuális, hanem igencsak magányos – talán azért, mert egy nagyon sötét, mély rétegben lakozó irónia is jelen van a verseiben. Egyszerre ironikus és önironikus. Egy ember magányosan megy egy sötét tájban – nekem ezt jelenti Arany János, aki rendszeresen fordított is –, ezért én három, a Hamlethez kötődő versemet hoztam: Hamlet a túli tárlaton – Havazás, Hamlet odaát – A koponya mögötti tér és Hamlet – Feltámadás.

– Én József Attilával nem elkezdtem, hanem folytattam a magyar költészetet, és ez máig tart, ugyanakkor Arany Jánostól tanultam kisgyerekként magyarul – árulta el Markó Béla. – Arany azért is fontos számomra, mert ugyan számosan vannak legna-

gyobbak, de egy szempontból mégis ő a legnagyobb: ő a legnagyobb magyar nem költő költő. Kilóg mindenfajta kliséből, nem volt az általunk ismert és talán elvárt, a magyar irodalomtörténetben kialakult költőideálnak megfelelő poéta. Tanár volt, rendkívül pontos, precíz, idegesítően pedáns pedagógus, majd az akadémia titkára. Távol állt tőle a bohém költőalkat, ennek ellenére hatalmas poéta volt. Amikor az említett költőszerepet megpróbálták ráerőltetni, azt idegesen utasította el. Három szöveget olvasok fel, megpróbálok először a pártoszból elindulni, és eljutni az iróniáig. Az első vers Lövétei Lázár László sugallatára született a Székelyföld számára, ő ajánlotta, hogy a Hoc erat in votis című, befejezetlen Arany-verset folytassam. A következő, Csak kék címmel, egy Arany-apokrif. A harmadik vers az Alföld folyóirat versenyére született, feltétel volt, hogy benne foglaltatik egy Arany-sor. A szöveget én csak összevágtam, interneten megtalálható szövegekből, A verseny címmel.

– November végén megjelenik egy könyvünk, amelyben a magyar költészet legnagyobb verseit írtuk át az Ómagyar Mária-siralomtól mai költőkig. Én az Arany amúgy igen érdekes levelei alapján megpróbálok azokat megírni, amelyeket ő nem írt meg. Arany János azért is jelen van köztünk, mert sorai szállóigévé váltak. Rengeteg parafrázis született belőle, és ő is írt ilyeneket a saját verseire és mások verseire egyaránt. Tanárember létére rengeteg költészeti huligán-ságot is elkövetett, jó, hogyha nem szükítjük keretek közé. A felező tizenkettes mestereként például összetett szóhatárra tette a következő sort, és kilóg a romantikus formából

Arany János

Dal fogytán

*Függ már szögén a hárfa; –
Kapcsos könyvem bezárva
Mint egy koporsó.
Ujjam nehéz a húron,
A verset únva írom:
Ez tán utolsó.*

*Mi haszna is, mi haszna
Kél egyhangú panaszra
Belőlem a dal?
Még majd szememre lobban:
„Közöld, ha ily bajod van,
Az orvosoddal!...”*

(1877. nov. 29.)

is, nem tudjuk hova tenni. Megcsinálta a népballadát, ami hihetetlenül modern műfaj, és kiütötte vele az elbeszélő költeményt. A népballadában horror van, meg mindenféle szexuális dolog, ami ugyan nem szerepel a tankönyvekben, de ettől függetlenül a ballada tele van ilyen történetekkel, nagy a bulvártartalma. A balladai homály és a videoklipes élesvágáshoz hasonlatos technika miatt sokkal izgalmasabb, újszerűbb volt, mint az elbeszélő költemény. Ugyanakkor megírta a nagy elbeszélő költeményeit is, épp abban a stílusban, amelyet azelőtt ő ütött ki. Írt a romantika elvárásai szerint és azok ellenében is – ennyire a teljességre törekedett – mondta Lackfi János, majd felolvasta A fekete router és az Óvatos duhaj című verseit.

– Nekem nincsen ötven Arany János-szobrom a kertben, mint Lövétei Lázár Lászlónak, de újraolvastam egy negyven évvel ezelőtt készült kisesszét: Szilágyi Domokos Kortársunk Arany János című írását, ami hetven százalékban Szilágyi Domokosról szól. Én is nagyon szeretem Aranyt, de találtam az októberi Alföldben egy Háy János által írt tanulmányt, amelyet mindenkinek nagyon ajánlok – summázta Fekete Vince, a Székely-

föld főszerkesztő-helyettese, majd A méh románca című versét olvasta fel.

– Reggelig tudnék beszélgetni Arany Jánosról, arról, hogy miért épp őt szeretem a leginkább, el is hoztam egy kisebb könyvet 1856-os rövid költeményeiből, amely ma már felkutatathatlan – mondta Lövétei Lázár László, a Székelyföld folyóirat főszerkesztője. – Az internetről töltöttem le és betördeltem. Magammal hordozom, ez a Bibliám. Elhangzott, hogy nem úgy képzeljük el a költőideált, mint Arany Jánost, ennek ellenére tőle lehet a legtöbbet tanulni. A művész dolga nem az, hogy válaszokat adjon, hanem hogy kérdéseket tegyen fel, és ez rá hatványozottan igaz: amit az 1850-es évek közepén versben elművelt, világsoda. Imponáló, hogy kérdéseire soha nincsen válasz. Arany János egy hatalmas felkiáltójel, Biblia, bármilyen egyházat lehetne vele kapcsolatban alapítani. A Székelyföld folyóiratban is megemlékeztünk az évfordulóról, én is írtam felkérésre, pont László Noéminél, ezt a versemet olvasom most fel – mondta az emlékezetes, sztorikban, anekdotákban is gazdag beszélgető- és felolvasóesten Lövétei László.

Színek és fények által megrajzolt gyökereink

Szuszámi Zsuzsa

Simion Hegyi Margit Gyökerek címet viselő kiállítása színpompás képzőművészeti élményt nyújt a novemberi havazásban mindenkinek, aki még megnézi, hisz december elejéig

hosszabbították meg a tárlatot a marosvásárhelyi evangélikus-lutheránus gyülekezet Toplița utcai tanácstermében. A „gyökerek” fogalma ezúttal, a reformáció emlékévének egésze alatt, egészen új értelmezést nyer. Elsősorban Simion Hegyi Margit színpompás világa teszi lehetővé ezt a sokrétű

értelmezést. Mert gyökereink szerteágazóak, gazdagok, sokszínűek. Nemcsak 500 évre nyúlnak vissza, a reformációig, hanem ennél sokkal távolabbi időkbe, és emléket állítani azoknak, akik tettek valamit kultúránkért, a tudományért, kötelességünk. Mindenki a maga eszköztárával teszi ezt, a művész a vásznon, az ecset segítségével. Eröss Zsolt vagy Kassai Lajos ugyanúgy örökségünk része, mint ahogy gyökereinkhez tartoznak azok, akik hagyományainkat ápolják és őrzik az utókornak. Simion Hegyi Margit portréi, népi hagyományainkat ábrázoló életképei, a pusztulásra ítélt, majd talán megmentett Verespatak háza sajátos örökségének részét képezik.

A művész a gyökerek erejével kapaszkodik a tájba, amelyet mindig színpompájában örökít meg. Legyen az a tél hófóhérv vibrálása, a tavasz virágos pompája, a nyár színes harmóniája vagy az ős aranybarna hanyatlása. Színek és fények játéka uralja ezeket a képeket. Simion Hegyi Margit a részletekben rejlő gazdagságot tárja a néző elé. Rabul ejti a táj, a virágok, a madarak, és mindezt meg kell örökítenie. Természetesen átszűrve az élményt, mert ezt teszi a művész, új világot teremt. Simion Hegyi Margitból hihetetlen erővel robban ki mindaz, amit évtizedekig őrzött magában. Oktatói tevékenységet folytatott, a színek a nyugdíjazása után szabadultak ki belőle elemi erővel, és azóta szüntelenül alkot. Mondanivalója kifogyhatatlan, és mindazt, ami kitor belőle, meg is mutatja a nézőknek. Rendszeresen, kiállítások keretében. Mindig újat és újat hoz. Kiállításainak azonban gyakran van egy állandó szereplője, egy kis kék cinke, amely valamelyik sarokból, egy óvó, megöregedett kéz kíséretében, csendben figyel és őrzi az alkotót. A szintén művész édesanya ugyanúgy a gyökerek részévé vált immár, ahogy mindaz, amit ennek a kiállításnak a képei jelentenek.

„Ezt nem lehet megrendezni, csak vallomásos partneri viszonyban színre állítani”

Interjú Keresztes Attila rendezővel a Hedda Gabler kapcsán

Szabó Réka

– A Tompa Miklós Társulat régóta nem mutatott be Ibsen-dramát. Miért őt választottad?

– Valójában a történetet választottam. Az olyan művek érdekelnek, amelyek a mindenkori emberről szólnak, az egyén önmagával és másokkal való összeférhetetlenségét, belső és külső konfliktusait, az egyénnek egy bizonyos társadalmi közegben való helyzetét boncolgatják. Ezért szeretem Csehovot és Ibsent.

– Hogyan nyilvánul meg ez a probléma a Hedda Gablerben?

– Az igazán jó drámák mind erről szólnak, ha pedig nem, akkor megtalálom bennük én. A színházművészetnek, ennek a fajta fogalmazott valóságnak, amit színháznak hívunk, az a dolga, hogy az embert boncolgassa, nem feltétlenül azért, hogy tanulságokat vonjon le a végén, de mindenképp fölmutasson olyan hibákat, olyan tévedéseket, amelyekre az ember tudatosan vagy öntudatlanul képes. Ha van valamiféle morális feladata a színházművészetnek, akkor ez az. A Heddában egy olyan északi kisváros közössége jelenik meg, ahol az élet satnya, és ingerszegény berögződések alapján működik. Ebből látszólag kiviláglik egy ember, Hedda Gabler, aki egy tábornok apa által meghatározott autoriter rendszerből érkezik. Hedda életében jelen van a néhai apával egyidős, látszólag segítőkész, de közben számító barát, Brack bíró, valamint egy férj, akihez egy szerelmi szakí-

Fotó: Rab Zoltán

tás után menekült. Az a fájdalmasan szép ebben a darabban, hogy semmi nem igazi. A szerelmek nem szerelmek, a kapcsolatok nem kapcsolatok, Hedda Gablernek pedig látszólag olyan morális elvárásai vannak a viszonyrendszerében belül, amelyeket ő maga sem tud teljesíteni, és amelyek már idealizmusnak számítanak. Ebből fakadóan iróniával és öni-

róniával reflektál a környezetre, és beleesik a középszerűség csapdájába. Szigorúan megfogalmazza önmagának azokat az elveket, amelyek szerint élni kell, folyamatosan az öntörvényűséget hajtogatja, azt, hogy nem szabad alkalmazkodni a többiekhez, és kézbe kell venni az életet, csakhogy ez nem így működik. Ibsen Nórájával ellentétben itt nincs semmilyen fajta tett, illetve egy tett van, de az nem megoldás, mert az élet ellen való. Hedda a saját idealizmusának a csapdájába esve nem tud szabadabbá lenni, bár folyamatosan a szabadságról beszél. Ennek pedig nem lehet más vége, minthogy elvész.

– Ki ez a Hedda Gabler?

– Csak felületesen lehetne megfogalmazni egy-két mondatban, viszont az előadás két órájában ez megfogalmazódik a maga összességében és teljességében. Gyakran azt mondják Heddáról, hogy ő a női Hamlet. Talán azért, mert neki ugyanúgy a halál a völegénye, ahogy Hamletnek a halál a menyasszonya. Hogy pontosan ki és milyen ez a nő, nagyon sokban függ attól is, hogy ki játssza.

– Mit jelent ma az idealizmus, és mi számít tettek?

– Nem hiszem, hogy van ma egy éles törés a valós tett lehetősége és az idealizmus közt. Olyan világban élünk, amiből kivesztek a nagy ideálok és a nagy tettek. A különböző korokban különböző okokból, és különböző, egyházi vagy társadalmi konjunktúrából fakadó hatások következtében zárt normák olyannyira kinyíltak, hogy ma akár össze is keveredhet az idealizmus a tettel. A még 30 évvel ezelőtt is jelen lévő önmegfogalmazási vágy tétje és minősége is elkopott mára, mert bárki bármit megfogalmazhat és kijelenthet. Nem tudom, hogy ezt szabadságnak vagy egyfajta rendetlen zavarnak nevezhetjük. Eldönti majd az utókor.

– Öt éve rendezted a Heddát Szegeden. Milyenek látod öt év után azt az előadást, és miben lesz ez más?

– Ennek az előadásnak a korábbihoz képest mások a belső ritmusai, máshol vannak a színházi megfogalmazásban a hangsúlyai. A felvetett kérdések és a megközelítésmód hasonló, de ez egy olyan történet, amelyben a játsszók határozzák meg az előadás milyenségét. Ezt a drámát csak valóban vallomásos módon, önmagunkból lehet összeállítani. Ezzel a hét emberrel végigéljük, végigélemezük az ibseni szereplők történetét, majd olyanná formáljuk a szereplőket, amelyeket konkrétan ezek a színészek tudnak felépíteni önmagukból. Ezt nem lehet megrendezni, csak egyfajta partneri viszonyban színre állítani.

Csóka Szilárd-Zsolt festészeti kiállítása

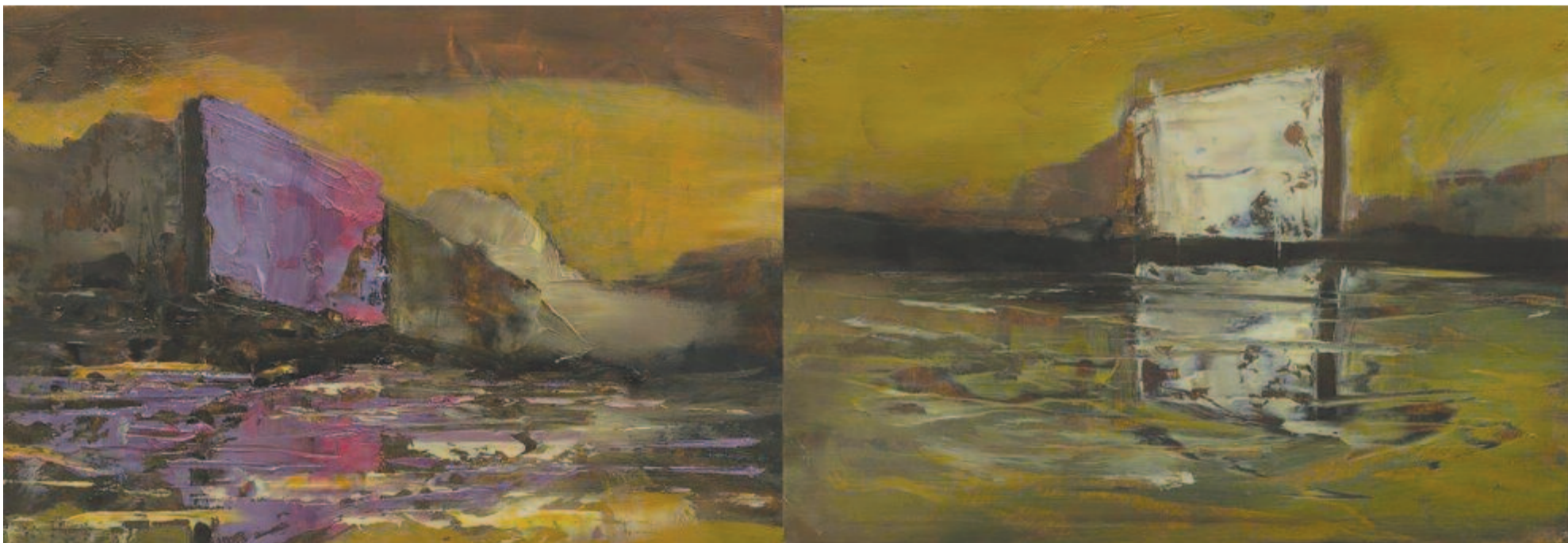
Kósa András László

A Balassi Intézet – Bukaresti Magyar Intézet kiemelten foglalkozik a kortárs magyar képzőművészet román közegben történő bemutatásával. A képzőművészet legkülönbözőbb területeit átölelő tárlatok (fotóművészet, grafika, festészet, szobrászat, videoinstalláció) rendszerint az Intézet bukaresti kiállítótereiben valósulnak meg, de kiállításokat szervezünk különböző bukaresti galériákkal együttműködésben, és gyakran más romániai városokban is. Intézetünk fontosnak tartja a szakmai dialógust, így Bukarestben sikeresen valósítottunk meg több kiállítást a bukaresti képzőművészeti egyetemmel, amely lehetővé teszi az egyes alkotók, tanárok, kurátorok és természetesen egyetemi hallgatók közti együttműködést. Minden évben egy-egy fiatal erdélyi magyar képzőművésznek is lehetőséget biztosítunk, hogy kiállítson a Balassi Intézet bukaresti kiállítótereiben.

Ennek fényében került sor november 22-én, szerdán Csóka Szilárd-Zsolt képzőművész önálló kiállításának megnyitójára. A kiállítást a Balassi Intézet – Bukaresti Magyar Intézet (Gina Patrichi u. 8.) kiállítótereiben láthatja a közönség. Csóka Szilárd-Zsolt a kolozsvári Képzőművészeti és Design Egyetem festészet szakán végzett, ösztöndíjjal egy tanévet a spanyolországi Cuenca Universidad de Castilla – La Manchán tanult. Egyéni kiállításai voltak Marosvásárhelyen, Kolozsváron, Csíkszeredában és Gödöllőn. Eddig tíz csoportos kiállításon vett részt munkáival.

„Csóka Szilárd-Zsolt munkái a metafizikus festészet és az absztrakt expresszionizmus között helyezkednek el, a művek keletkezési folyamatában pedig nyomokban a gesztusfestészet hatása is érzékelhető. Az alap viszont, amely mindezeket a rétegeket hordozza, a tájkép. Bár a tájkép fogalma nem fedi teljesen az alkotások műfaját, mégis ez a meghatározás áll a legközelebb az igazsághoz – hiszen terek megjelenítéseit tartalmazza.” (Ungvári-Zrínyi Kata)

A kiállítás december 20-ig tekinthető meg.

SAJTÓKÖZLEMÉNY

2017.11.25.

Aláírták a Marosvásárhelyi Természettudományi Múzeum rehabilitációját célzó munkálatok kivitelezésére vonatkozó szerződést

2017. november 17-én, a Maros Megyei Tanács és a CONTRANSCOM CONSTRUCTII BENTA Kft. - PROIECT Kft. által alkotott társulás szerződést kötött „A Marosvásárhelyi Természettudományi Múzeum rehabilitációja” című technikai projekt és munkálatok kivitelezésére.

A szerződés hía nélküli összértéke 3.599.977,36 lej, a végrehajtási idő 34 hónap.

A szerződés keretén belül végrehajtandó főbb munkálatok a következők:

- Az épület felújítása, a szobrok és dekoratív elemek restaurálása, a közműhálózatok helyreállítása/cseréje
- Egy oktatóterem létrehozása gyerekek számára
- A műemlék utólagosan kiegészített részeinek eltávolítása, amelyek nem tartoznak az eredeti építményhez (egészségtelen fürdőszobák)
- Korszerű fürdőszobák létrehozása, amelyeket a fogyatékkal élők is használhatnak
- A múzeum épületének akadálymentesítése fogyatékkal élők számára egy bejárati rámpa és egy ferde beépítésű belső lift segítségével
- Egy mezillábas érzékszervi sétány és terápiás célt szolgáló zöldfűszeres kert építése
- Építészeti megvilágítás
- A kerítés restaurálása és elősövény létrehozása
- A kiállítóterem felújítása, denevérbarnang építése, a meglévő ökoszisztémák körkép-rekonfigurációja
- Egy, a Maros megyei növényvilágban nem előforduló egzotikus növények kiállítására szolgáló üvegház építése
- 12 érintőképernyős információs pult, két laptop, 13 LED TV, szerver, audiorendszerek, körkép világítási rendszer beszerzése.

A projekt összértéke 11.273.740,86 lej, amelyből 9.201.073,17 lej a vissza nem térítendő támogatás értéke.

A projekt finanszírozása a 2014-2020-as Regionális Operatív Program 5-ös Prioritási tengely - A városi környezet javítása és a kulturális örökség állandó megőrzése, védelme és fenntartható hasznosítása, ezen belül az 5.1-es Beruházási prioritás - Természeti és kulturális örökség állandó megőrzése, védelme, előmozdítása és fejlesztése keretében történik.

Az Irányító Hatóság a Regionális Fejlesztési, Közigazgatási és Európai Alapok Minisztériuma (MDRAPFE), a Közreműködő Hatóság pedig a Központi Regionális Fejlesztési Ügynökség (ADR Centru).

Péter Ferenc elnök

CONSILIUL JUDEȚEAN MUREȘ

Inițiativă locală. Dezvoltare Regională. www.inforegio.ro

Investim în viitorul tău! Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Regional 2014-2020
Date de contact beneficiar: Piața Victoriei, nr.1, Tel: 0265-263211, Fax: 0265-268718, email: cjmures@cmures.ro
Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Operett Galaest

Budapesti Operettszínház előadói
Bódi Barbara, Oszwald Marika, Peller Károly

November-30 - Marosvásárhely - Maros Művészegyesület Termé - 19:00 óra
(Jegyek elővételben vásárolhatók a Maros Művészegyesület jegypénztáránál. Jegyinformáció 0746.540292)

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predsei u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Târgu Mureș 88,12
Marosvásárhely 88,12
Sovata 102,22
Bsovata 102,22

r • a • d • i • o

Radio

Roghin 04,72
Sasarejen 04,72
Stghisoara 104,32
Bejsevár 104,32

atlasfm
106.4 FM
TG. MUREȘ

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

AtlasFmMures • atlasfm@kptv.ro

Marosvásárhelyi Rádió Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

FOLK EST

...A... DONÁT ZENEKARRAL

Símó István • Antal Csanád • Bálint Zsombor • Szakács Kristóf • Dénes Károly

Közreműködik:
KÁSLER MAGDI
+ VÁSÁR + KONCERT + TÁNC HÁZ +

2017. november 29., szerda • 20.00 óra • Jazz&Blues Club
Marosvásárhely

Szponzor: VILÁGLÓ Egyesület
Partner: PARTITURA
Jazz Club
Közreműködő: HÁZSÓ MÚZEUM

CONSILIUL JUDEȚEAN MUREȘ • MAROS MEGYEI TANÁCS • HÁZSÓ MÚZEUM • TÁRSADALOMTUDOMÁNYI MÚZEUM • MAREȘA SZOCIÁLI MÚZEUM • MAROS MEGYEI MÚZEUM

NÉZŐPONTOK PUNCTE DE VEDERE

Tihătuțiu (punct de vedere) și Nagy Művészeti Múzeum

Fotografii tridimensionale despre I. Război Mondial

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM
VÁNDORKIÁLLÍTÁSA

EXPOZIȚIE ITINERANTĂ
A MUZEULUI NAȚIONAL AL UNGARIEI

VERNISAJ 27 NOIEMBRIE 2017 16.00 ÓRA
SALA MICĂ, PALATUL CULTURII

MERTÍTŐ 28 NOIEMBRIE 2017 16.00 ÓRA
KISERŐPÁLYA RÓZSÉFEN

3D

A KIÁLLÍTÁS LÉTREHOZÓI
REALIZÁTORI EXPOZIȚIEI

1914
1918

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM

therezia®

Mezőpaniti tejtermékek...